

2017-01-12

Aan:

Agentschap Natuur en Bos (ANB),
Instituut voor Natuur- en Bos Onderzoek (INBO),
Kon. Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen (KBIN),
Provincie West-Vlaanderen.

Info:

Vlaamse Landmaatschappij (VLM),
Vlaamse Milieumaatschappij (VMM)
West Vlaamse Intercommunale (WVI),
Universiteit Gent Vakgroep Biologie Onderzoeksgroep Mariene Biologie (UGent)
UA
Vlaams Instituut voor de Zee (VLIZ),
Leden van de Kon. Belgische Vereniging voor Conchylologie (Kon.B.V.C.),
Leden van de Belgische Strandwerkgroep,

Onderwerp: Beknopt en voorlopig verslag Slak-in-Du 2016.

Geachte,

In navolging van het lopende weekdieren inventarisatie project in de duinen, Slak-in-Du, stuur ik een zeer beknopt overzicht van de activiteiten en de vondsten van het jaar 2016. De reden is dat de Slak-in-Du jaarverslagen 2014-2015 nog niet afgewerkt zijn. De gedetailleerde resultaten voor 2016 zullen later verschijnen.

2016 is voor de Slak-in-Du leden, net zoals het vorig jaar, een intensief slakkenjaar geweest. Dit jaar zijn 6 excursies uitgevoerd en zijn er in drie gebieden staalnames verricht namelijk de Oostvoordunen, het Zwin Natuurpark en de Blankenbergse vaart te Meetkerke.

De eerste twee staalnames zijn op aanvraag geweest en de laatste te Meetkerke is toevallig uitgevoerd wegens de oeversverstevingen aan de vaart. Het ware jammer geweest om deze gelegenheid niet te benutten. De resultaten van dit extra onderzoek te Meetkerke mogen er wezen. Uit dit poldergebied zijn (2013 en 2016 samen) niet minder dan 67 soorten weekdieren genoteerd.

De zevende activiteit voor 2016 was de determinatienamiddag te Oostende.

Deelnemers:

Gemiddeld nemen tussen de 7 en 14 personen deel aan elke excursie. In totaal hebben 29 verschillende personen in 2016 aan één of meer activiteiten deelgenomen.

Bijzonder is dat dit jaar de kaap van de vijftigste deelnemer aan het lopende Slak-in-Du project overschreden is. Niet minder dan 52 verschillende personen hebben tijdens het lopende project deelgenomen aan één of meerdere activiteiten.

2017-01-12

Volgende gebieden werden bezocht:

Zondag 20 maart en zaterdag 26 maart. Staalnames aan de Blankenbergse vaart te Meetkerke, 8377 Zuienkerke (Meetkerke)

Zondag 24 april van 09 tot 12 uur excursie Similiduinen en de Groenendijk, 8620 Nieuwpoort

Zaterdag 14 mei van 09 tot 12 uur excursie Doornpanne Zuid, 8670 Koksijde

Dinsdag 31 mei en donderdag 25 augustus Zwin Natuur Park, 8300 Knokke
Beperkte staalnames (éénmaal land- en eenmaal zoetwatermollusken) uitgevoerd door 2 personen.

Zaterdag 25 juni 2016 Volledige dag. Excursie 1000-soortendag in de Blankaart, 8600 Diksmuide (Woumen). Deze excursie en locatie is op verzoek van Natuurpunt IJzervallei.

Zondag 10 juli van 09 tot 12 uur excursie Ter Yde, 8670 Koksijde.

Zondag 07 augustus van 09 tot 12 uur Oostvoorduinen, 8670 Oostduinkerke
In dit gebied zijn enkele beperkte staalnames uitgevoerd door 2 personen.

Zaterdag 27 augustus van 09 tot 12 uur excursie Hannecaertbos, 8670 Oostduinkerke

Zaterdag 24 september volledige dag Combi excursie in het Oostends krekengebied, 8400 Oostende (Zandvoorde).

Zaterdag 03 december van 13.45 tot 18 uur Determinatievergadering te Oostende.

Gastspreker is dhr. Nathal Severijns.

Het thema is ditmaal de verschillende kenmerken tussen de najaden.

Na de determinatiemiddag volgt het jaarlijks etentje.

Aantal soorten:

Duin en poldergebied samengeteld zijn er dit jaar heel wat soorten gevonden. Het aantal nieuwe soorten voor Vlaanderen (België?) is echter beperkt. Gezien nu al heel wat molluskensoorten gevonden werden zullen niet meer altijd nieuwe soorten waargenomen worden. Er ontbreken nog een aantal weekdieren volgens de Gedocumenteerde Rode Lijst en Naamlijst van de Landslakken van Vlaanderen en Brussel maar mogelijk zijn deze aan de kust uitgestorven.

Anderzijds zijn tijdens het nog lopende project soorten gevonden die niet in die lijst vermeld worden.

2017-01-12

Het project heeft op een jaar van zijn einddatum al een mooi resultaat neergezet. Vermoedelijk zit de waargenomen soortenrijkdom aan de kust bijna aan het maximum.

	2012-2015	2016
Landslakken vorige jaren	58	nu 60
Naaktslakken vorige jaren	12	nu 13
Zoetwaterslakken vorige jaren	55	nu 59
Totaal vorige jaren	125	nu 132

Extra en/of speciale soorten:

<u>Wetenschappelijke naam</u>	<u>Nederlandse naam</u>	<u>Vindplaats</u>
<u>Euconulus praticola / alderi</u>	Moerastolslak	Hannecartbos en Blankaart.
<u>Vertigo angustior</u>	Nauwe Korfslak	Similiduinen, Doornpanne, Ter Yde, Hannecartbos.
<u>Vertigo moulinsiana</u>	Zeggekorfslak	Hannecartbos.
samen met de Fonteintjes een van de twee vindplaatsen aan de kust.		
<u>Vertigo pusilla</u>	Kleine korfslak	Zwinpark.
niettegenstaande dit geen habitatslak is, komt deze aan de kust minder voor dan de Nauwe.		
<u>Cochlicopa lubricella</u>	Slanke agaathoren	Doornpanne.
<u>Lucilla scintilla</u>	Aardschijfje (2° wng kust)	Doornpanne (1°wng Dheye).
<u>Balea heydeni / sarsii</u>	Vergeten schorshorentje	Zwinpark.
<u>Boettgerilla pallens</u>	Wormnaaktslak (2° wng kust?)	Oostends krekengebied.
<u>Theodoxus fluviatilis</u>	Zoetwaterneriet	Meetkerke
weinig gekend in West-Vlaanderen (3° wng ? na IJzervallei en Hoeke?)		
<u>Viviparus contectus</u>	Spitse moerasslak	Meetkerke
zeer weinig gekend in West-Vlaanderen.		
<u>Valvata macrostoma</u>	Fraaie pluimdrager (2° wng voor VL?)	Meetkerke Zeer zeldzaam!
<u>Pisidium supinum</u>	Driehoekige erwtenmossel	Doornpanne
slecht 1 wng gekend uit West-Vlaanderen (IJzervallei). Zeer eigenaardige vindplaats! (wng = waarneming)		

Habitatslakken:

Net zoals de vorige jaren zijn ook dit jaar twee habitatoorten gevonden. Hierbij een kort overzicht van deze soorten tijdens het al vijf jaar lopende project.

1. Nauwe korfslak *Vertigo angustior*

Zoals vorig jaar al gemeld zit deze soort vermoedelijk aan de volledige kust. De Nauwe korfslak is tot heden door ons gevonden op volgende plaatsen:
van Knokke tot Oostduinkerke: Zwin, Park 58, Fonteintjes, Zandpanne, Staatsbossen De Haan, Raversijde, Warandeduinen, Sint Laureinsduinen, Similiduinen, Ter Yde, Hannecartbos, Doornpanne.
Er zijn wel nog enkele missing links tussen Oostende en Knokke: bijvoorbeeld Wenduine, Oosteroever Oostende, Paelsteenpanne te Bredene.

2017-01-12

2. Zeggekorfslak *Vertigo moulinsiana*

Deze uitzonderlijke moerasgebonden soort is vastgesteld te Damme, de Fonteintjes en het Hannecartbos.

Soortenrijkdom:

In drie gebieden Hannecartbos (52), Meetkerke (67 in 2 x) en de Oostends kreken (63) laten meer dan 50 soorten weekdieren zich zien aan de Slak-in-Du leden.

Deze soortenrijkdom komt onder andere door de verschillende habitats in deze gebieden en door de toegenomen veldervaring van de leden.

Manier van bemonstering:

De kennis, manier van bemonsteren, kijken naar geschikte plaatsen enz. van de groep is tijdens de vijf jaren ook veel groter geworden.

Hierbij een voorbeeld van het gemiddelde aantal soorten waargenomen per excursie en per jaar:

2012 gemiddeld 15-20 soorten

2013 gemiddeld 20 soorten

2014 gemiddeld 20-25 soorten

2015 gemiddeld 25-30 soorten, zelfs in "arme" gebieden.

2016 gemiddeld meer dan 30 soorten.

Opmerking:

Opvallend dat zelfs in bar, koud en nat winterweer er 36 soorten waargenomen worden tijdens de excursie in de Similiduinen en Groenendijk.

Ook een beetje verbazend dat staalnames door slechts 2 personen 29 soorten tonen in het Zwinpark.

Anderzijds hebben de staalnames, door 2 leden, op de kleine mosduintjes in de Oostvoorduinen slechts 19 landslakken opgeleverd. De enkele kleine poelen van dit gebied zijn niet bemonsterd. Dit terrein zou zeker opnieuw onderzocht mogen worden.

Een uitschieter van formaat, althans volgens de coördinator, zijn het aantal soorten uit één blok klei uit de Blankenbergse vaart namelijk 30 soorten. Een geslaagd experiment.

2017-01-12

Besluit:

2016 is voor het Slak-in-Du project weer een interessant jaar geweest. Door een aantal toevalligheden zijn dit jaar drie poldergebieden (Meetkerke, Blankaart en Oostends krekengebied) onderzocht en vier duingebieden (Simili, Doornpanne, Ter Yde en Hannecartbos). Tegelijk zijn in twee duingebieden (Zwinpark en de Oostvoorduinen) staalnames uitgevoerd.

Voor het komende jaar 2017 staat de verdere inventarisatie van de Westkust op het programma. Gezien het groot aantal interessante gebieden is, na overleg, de keuze op onderstaande gebieden gevallen.

Volgende gebieden komen in 2017 aan de beurt.

* **Zondag 23 april van 09 tot 12 uur Westhoekreservaat Zuid**

RV: Parking Le Perroquet, kruispunt Duinhoekstraat en Smekaertstraat, 8660 De Panne

Openbaar vervoer: nog niet gekend

* **Zaterdag 13 mei van 09 tot 13 uur Calmeynbos + Langgeleed**

RV Parking Nachtegaal, Olmendreef 2, 8660 De Panne

* **Zondag 04 juni 2016 van 09 tot 12 uur Westhoekreservaat Noord**

RV: einde Schuilhavenlaan (Zuidkant), 8660 De Panne

(+/- 100 m van kruispunt Schuilhavenlaan en Dynastielaan)

* **Zaterdag 01 juli van 09 tot 15 uur. Opgelet gans de dag!**

Cabourduinen (de fossiele duinen van Adinkerke)en **Garzebekeveld**

RV: Splitsing Moeresteeweg en Cabourweg, 8660 De Panne

* **Zondag 27 augustus van 09 tot 12 uur Plaats later**

Indien onvoldoende tijd op de vorige excursies wordt dit het Langgeleed of het Garzebekeveld of het nog te verkennen terrein van

Beleinder en Fluithoek, 8670 Koksijde.

RV: later

* **Zaterdag 16 september volledige dag Combi excursie in omgeving Viconia kleiputten**

RV: om 09 uur 30 aan de kerk van Schore, 8433 Schore Middelkerke

De driehoek Schorre, Pervijze en Beerst met in het midden de IJzer is een nog niet onderzocht gebied op najaden en weekdieren in het algemeen.

* **Zaterdag 09 december van 13 45 tot 18 uur Determinatievergadering**

Met aansluitend het jaarlijks etentje in een nog te bepalen locatie in de omgeving van Sint-Andries – Brugge

Hoogachtend,

Franky Bauwens Coördinator Slak-in-Du

franky_bauwens@hotmail.com